

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egy ou szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felölős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Politikai helyzet.

Badeni és Bilinszki — úgy látszik — keveslik a bécsi zavarok nagyságát s nem érik be az osztrák viszonyok teljes felkavarodásával. Mint a holtbeteg emberek, akiknek gyorsított kimulását a politikai orvosszerek egész tárháza sem képes többé megakadályozni, haláluk előérzetében lehetőleg még élvezni akarnak és kihasználni a hátralevő napjaikat.

Már pedig mi okozhat egy haldokló osztrák miniszteriumnak nagyobb gyönyört és mi szerezhethet annak kéjesebb érzetet, mintha a saját betegsége csiráját a magyar kormányba is képes átültetni.

Ez magyarázza meg a nagybeteg Badeni legújabb taktikáját s a haldokló Bilinszki utolsó rohamát. Csakhogy a parlamentáris alapon álló magyar kormány immunus az ily fajtájú bacillusok ellen s könnyű szerrel védekezik az osztrák kórságnak akár alkotmányos, akár nem alkotmányos uton való becsempészése ellen.

Az osztrák kormány perfidiája azonban kötelességévé teszi a magyar kormánynak, hogy ezentul semmiféle újabb kísérletet ne tegyen a haldokló Badeni-kormány galvanizálására. Hadd pusztuljon, aminek pusztulnia kell. A Bánffy-kormány híven a 67-iki kiegyezés óta kormányon volt magyar miniszterek tradi-

cióihoz, a míg egyrésztől óvakodott az osztrák belügyekbe való beavatkozástól, másrészt elismerésre méltó jóakarattal viseltetett mindenkor az osztrák kormány iránt, megtevényt mindent, hogy ennek helyzetét lehetőleg megkönnyítse.

A Bánffy-kormánynak ezt a lojalitását azonban a bécsiek gyengeségnek szeretik minősíteni s a helyzetnek eme ferde felfogása vezette tévuttra Kálnoky grófot és Agliardit is, akik aztán etévedésükért bukással fizettek. S most a Badeni-Bilinszki kormány napjai is meg vannak számlálva, mert a csalárdsággal s kétes értékű intrikákkal nem lehet a minden cselekedetében korrekt magyar kormányt megbuktatni.

Bécsből érkezős kitűnő forrásból eredő híreink egyébként azt tudatják velünk, hogy Bilinszkinek ismételt kirohanásával a Badeni-kormány inkább csak a saját visszavonulását akarta fedezni. Bármily erősnek is tartja pozícióját, az osztrák kormány rég tisztában van azzal, hogy állásában tovább fenn nem tarthatja magát s a beavatottak igen jól tudják, hogy Gautsch közoktatásügyi miniszter már rég ki is van szemelve miniszterelnöki utódnak. Remélik, hogy vele szemben a német pártok beszüntetik mostani féktelen harcukat s hogy neki hamarosan sike-

rülni fog a provizóriumot alkotmányos uton keresztülvinni.

Badeninek váratlan fellépése, melylyel újból közeledett a németiséghez, tehát nem egyéb, mint előkészítés arra az átmenet-hez, mely a németiség befolyását és uralmát Ausztriában újból meg fogja szilárdítani. Pénteki beszédével Badeni csak Gautsch avagy Welsersheim részére készítette elő a talajt. Előbb azonban jónak látta a magyar kormány pozícióját meg-ingatni. De hasztalan, mert az a fogadtatás, melyben Badeni konziliáns beszédét az osztrák parlament pártkülönbség nélkül fogadta, nyilvánvalóvá teszi a korona előtt is, hogy Badeninek most már men-nie kell.

Bánffy Dezső egyébként egész nyugodtan nézi Badeni vergődését s valamint el tudott bánni Kálnoky Gusztávval és a pápai nuncziussal, azonképpen a tönkresilányított Badeni-miniszteriummal is képes lesz megbirkózni. De az osztrák részről eredő perfidia nemcsak a magyar kormánynak ügye, hanem a nemzeté is s már ez okból sem vagyunk hajlandók arra, hogy továbbra is passzív szemlélői maradjunk annak a veszedelmes játéknak, melyet Badeni-Bilinszki üznek Ausztriában.

Mindaddig, a míg az osztrák zavarok hullámai nem csaptak át a Lajtán, igaz

TÁRGZA.

Első szerelem.

— Rajz. —

Ma vasárnap van. Az én várva várt vasárnapom. Elmehelek megint az én kedves, jó Lizi nénemhez, a kit édes anyám után legjobban szeretek a világon.

Lizi néni vén leány, édes anyám testvérnénje; áldott jó lélek, ki Isten áldása lett volna annak a férfinak, kit oly kimondhatatlanul szeretett.

Lizi néni megígérte, hogy ma elmeséli nekem első és egyetlen szerelme történetét. Lázas sietséggel öltözködtem fel. Repülni szerettem volna, hogy mielőbb ott lehessen nála és hallhassam szavait.

Szokott kedvességével fogadott. Leültetett magam mellé és a még mindig szerető szív hevével beszélni kezdett.

— Tizenhét éves voltam, mikor egy estély alkalmával ismerkedtem meg vele. Szép, daliás természetű férfiú volt. Haja, bajusza szőke. Ábrándos szép szeme két s magas homloka szellemi sugárzó. Én amolyan félenk, szerény kis lány voltam, a ki attól való félelmében, hogy senki sem fog majd vele foglalkozni a társaságban, nem akartam oda elmen-ni. De esalódtam. Valahányszor társaságba mentünk, akadott nagyon sok a fiatal urak, rendesen a komolyabbak közül, a kik a többi leány nagy boszusá-gára, foglalkoztak velem. Voltak olyanok is, a kik egész estén át nem távoztak oldalom mellől. E

fiatal urak egyike sem tett különös benyomást reám. De ő, egészen más más volt, mint a többi. Eleinte nagyon tartózkodó, szinte büszkén bideg, de később egész a bizalmasságig őszinte. Sokat táncoltam vele. A társasjátékokban én voltam társa. Őh azok a társasjátékok! Azok a zálog fejében tőle kapott csók-kok, melyek szinte megreszkettettek egész valómat.

Hol vagytok szép idők?! Voltak-e?! Avagy csak álom volt az egész?

Igen, igen, csak álom volt, rövid, édes álom. Már az első találkozás alkalmával szeretttük meg egymást. Akkor még nem tudtam, mi a szerelem. Csak tudtam, éreztem, hogy szeretem, hogy nagyon, nagyon szeretem, hogy minden gondolatom övé, hogy csak közelében, mellette érzem magam jól. Boldoggá tett egy kézszorítása, egy-egy mosolya. Mily boldog voltam, ha tánc közben ajkával megérintette hajamat és én keblére simíthatam arcomat. Ilyenkor, hogy szorított magához! Fájt a szorítása, de ez édes fájdalom volt.

Őh miért is nem lehettem a felesége! Hisz jó, szorgalmas, szerény és igénytelen akartam lenni.

Szerettük egymást a nélkül, hogy megvallottuk volna. Féltékenyek voltunk egymásra minden ok nélkül. Képes lettem volna életemet feláldozni e boldogító szóért: „szeretlek.”

Vártam, vártam hónapokig, évekig, de hiába, a szó nem hangzott el ajkán.

Mennyire fájt a szívem, ha mulatságba mentünk és ő nem volt ott! Unalmasnak és üresnek találtam a fiatal urak fecsegését. Kimondhatatlan levertség és fájdalmas szomorúság veti rajtam erőt. Napokig sirtam és hosszú ideig toprengtem elmara-

dásán. Hol közönynek, hol Őt ért szerencsétlenség-nek tulajdonítottam távolmaradását. Ilyenkor képes lettem volna, megelégedve minden olyan búzós-séggel, felkérésni őt, ingamondani neki, hogy szeretem, hogy nem, nem is szeretem, hanem inádom, hogy nélküle életem elviselhetetlen, hogy élni nélküle nem tudok.

Azután volt idő, hogy halálos beteg szerettem volna lenni. Tudtam, hogy a haldoklónak utolsó kívánságát nem tagadják meg. Halálos ágyamon kívántam volna, hogy hívják hozzám. Hányszor képzeltem el magamnak ezt a képet. — Fekszem. Egyedül vagyok a szobában. Ő eljön hozzám. Lassan, lábbujjhegyen közeleg ágyam felé. Én nem hallom lépteit, de érzem a kedves közelését. Ő fölém hajol és megéskolja ajkamat. Minő boldogság! Nevémen szólit. Odahajtja fejét párnámra, én odasimulok hozzá és beszélni kezdek: Itt vagy hát édes mindenem? Eljöttél hozzám? Hát szeretsz! Ugye szeretsz? Nagyon, nagyon szeretsz! Most, hogy tudom szeretsz, nem akarok meghalni. Érted? Nem akarok meghalni! Élni akarok, élni veled egy édes, boldog életet. Ő megsimogatja hajamat, arcomat, kezemet. Megnyugtat. Szerelmet vall. Az oly régen várt „szeretlek” elhangzik. Én felülök és az ő felesége leszek.

... De nem lettem halálos beteg, hanem egyetlen, igaz, egész valójával szerető, szerelmét elfelejtetni nem tudó vén leány.

G.-né Dembitz Regina.

részvétellel és aggodalommal néztük az osztrák ügyek szomorú folyását. De sem a német elem elvadult, de hősies harcza, sem a Badeni-kormány állandóságához fűződő érdekek nem tudtak bennünket semleges állásunkból kizavarni. Bilinszki ki-rohanásával és Badeni gróf ingatag politikájával azonban egy csapásra megváltozott a helyzet, a mennyiben kitűnt, hogy a haldokló osztrák miniszterium még akkor is, midőn a bécsi egyetemi ifjúság már nyíltan a német irridentizmus karjaiba veti magát, több gondot fordít a szomszédos kormány oktan megátadására, mint saját pozíciójának okszerű védelmezésére.

Ilyen kormánytól csakugyan nem várható, hogy képes legyen akár a provizóriumot, akár a végleges kiegyezést az osztrák parlamentben alkotmányos uton s módon keresztül vinni. Mivel pedig a Bánffy-kormány semmi áron s semmi feltétel mellett nem nyújthat segédkezet ahhoz, hogy a közös ügyek s a közös érdekű ügyek, mindaddig, míg a 67-ki kiegyezés husz éves koncepciója érvényben van, az alkotmány megkerülésével léptessenek életbe Ausztriában, a Badeni-kormányt tovább tartani nem lehet. Az osztrák-magyar monarchia és a dinasztia érdekeit mérlegelve minél előbb oly kormányt kell az ügyek élére állítani, amely képes a provizóriumot Ausztriában alkotmányos uton keresztül vinni.

P. Sz.

Közgazdasági viszonyunk Romániával.

Romániával való kereskedelmi- és vámszerződéses állapot eddigi tanulságai most már alkalmat adnak a komoly megbeszélésre, sőt egyenesen kihívják ezt. S minthogy a szerződéses politika általában véve beható tárgyalások anyaga kell hogy legyen a legközelebbi időben, a román szerződés kritikája s az eddigi tapasztalatok összegezése nem felesleges, sem korai, sőt hasznos és időszerű dolog.

Annyi bizonyos, hogy jelenlegi szerződéses közgazdasági viszonyunk Romániával sokkal kedvezőbb mint a milyen a vámháborús állapot volt. Hogy előnyösebb is, azt nem mernők mondani, mert bizony, ha számszerűleg egybevetjük a megítélés alapjául vehető körülményeket, aligha jutnánk ilyen eredményre. Romániával feennálló kereskedelmi- és vámszerződésünk ugyanis mindeddig csak hátrányokat hozott nekünk, mert amugyis súlyos helyzetben levő mezőgazdaságunk egyik versenytársa előtt kitérte a kapukat, ellenben semmit sem eredményezett, a mi iparunknak jelentékeny hasznára válhatnék. Sőt az a bontó hatás, melyet a szerződés életbeléptetése a Székelyföld némely kisipari termelésére előidézett, jogossá teszi azokat a panaszokat, melyek a szerződés ellenében felhangzanak.

S hogy mi ezek daczára mégis kedvezőbbnek mondjuk a jelenlegi helyzetet, annak többféle oka, magyarázata van. Legelsőbbben is az, hogy a kereskedelem, mint a közgazdasági viszonyok közvetítő és kiegyenlítő tényezője, a békés állapotnak feltétlenül előny ad a háború felett, még akkor is, ha a háború beszüntetése nem jelent javulást avagy új áldozatokat követel is. A közgazdasági háború, mely

a vámok terén intézi a maga nagy csatáit, kizárja a fejlődésnek minden reményét s lehetőségét, viszont a közgazdasági béke, mely a szerződéses állapotot hozza létre, még ha nem is nyújt kézzelfogható előnyöket, legalább megalapítja a javulás, a fejlődés és kedvező alakulás lehetőségét. Az így inaugurált új korszak aztán alkalmat nyújt a különböző irányú törekvések érvényesülésére. Mert az valóban abszurd állapot volt, hogy közvetlen szomszéd-ságunkban Románia, mely csak a mi közvetítésünkkel érintkezhetett Európával, mégis a mi hátunk mögött szőtt viszonyt Angliával, Németországgal, Belgiummal és Franciaországgal. A vámháború idején fészkelődött be Romániába oly erősen és nagymértékben az angol gép- és vasipar, a belga üveggyártás, a francia és német szövőipar s erre az időszakra esik az olyan hihetetlennek tetsző való-ság is, hogy míg a hegyen túl Erdélyben óriási erdők állanak kihasználatlanul, addig Galacba egész hajórakományokban érkezik a szálfa, gerenda és deszka a messze északi Svédországból.

Az ilyen jelenségekkel szemben a vámháború idején tehetetlenül állottunk; ma ellenben legalább komolyan foglalkozhatunk azzal, hogy miként szerezzük meg, azaz helyesebben: miként szerezzük vissza fogyasztónk legközvetlenebb szomszédunkat. A politikai ellentéték kiegyenlítése és a politikai vonzalom kifejlődése közel hozta hozzánk Románia közgazdaságát is, mely eladdig minden szomszéd-ság daczára végtelenül távolosott tőlünk.

Az utóbbi évek, a miként bőséges politikai eseményeket produkáltak a Romániával való szorosabb érintkezés terén, akként igen számos közgazdasági jellegű alakulást is mutatnak ugyanebben az irányban. A közlekedés fővonalán, a Dunán, a szerződés óta eltelt három éven belül nyílt meg a Vas-kapu s ugyanezen idő óta jár szervezett magyar hajózás a romániai partvidéken; a vasuti összeköttetések tekintetében Magyarország teljesítette nemzet-közüleg vállalt feladatát: az orsovai és predeáli vonalok kiegészítésül megépítette a gymesi és az olt-völgyi vasutvonalakat s most már Románia tartozik ezekhez kapcsolatokat létesíteni. A mikor ez megtörténik, a vízi-utón kívül négy derék vasutvonal köti össze Romániát Magyarországgal, tehát megszületve az az alap, melyen igazán nagyarányú közgazdasági kölcsönhatás teremthető a két állam között. A közgazdasági politika feladata lesz, hogy az ekként létrejött eszközök felhasználásáról, előnyös alkalmazásáról és érvényesítéséről gondoskodjék.

A mi közgazdasági politikánk Romániával szemben most, a budavári pohárköszöntőkben is hangsúlyozott jóbaráti viszonyra támaszkodva, csakis a visszahódítás jelszavával indulhat munkájára. Hosszu harc után megteremtettük a békét, a magunk részéről nagy áldozatokkal létrehoztuk a kellő forgalmi és közlekedési eszközöket, tehát rendelkezésünkre vannak immár a feltételei annak, hogy szoros közgazdasági viszony származzék és állandósuljon közöttünk. Románián van most a sor, hogy a maga részéről szintén megtegyen mindent, a mi elősegítheti az óhajtott állapot előidézését. Magyarország egyelőre nem hozhat több áldozatot e cél érdekében, hanem Romániának kell bizonyosságot adni arról, hogy megbízhatóan s komolyan törekszik a közös érdek felé.

A jövő évtized első éveiben jár le mostani szerződésünk Romániával. Addig széles mederben mozgó, élénk, forgalmas és mindkét félre nézve hasznos közgazdasági viszonyunk kell kifejlődni a két szerződő között, hogy az új szerződés ezen az új alapon létrejöhessen.

Szb.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

A bizottság Potsa József v. b. t. tanácsos főispán elnökelete alatt nyitotta meg ülését. Elnök bejelentette, hogy Kelemen Lajos tisztügyiész, a ki hivatalos elfoglaltatásban távol van: dr. Künnle Ti-vadar helyettesíti. A havi jelentések a következőkben ismertetik az egyes igazgatási ágazatok október havi menetét.

Közigazgatás.

Gábor Péter alispán havi jelentése szerint dr. Szini Gyula járási orvos 14 napi, Székely Gyula árvaszéki írnok 31 napi, Balázs Károly állatorvos 10 napi, Köntzei Benedek árvaszéki jegyző 28 napi, Damokos Benedek központi írnok 3 napi, Lakatos Gyula járási írnok 14 napi, Demény Ferencz szolgabíró 8 napi, Barabás László ellenőr 7 napi és dr. Damokos Ödön II. aljegyző 14 napi szabadságidőt élveztek.

A vármegyei árvaszéknél üresedésben volt írnoki állásra Császár Pál gidófalvi birtokos nevezte-tett ki főispán ur által.

Dani Mihály közigazgatási gyakornok a tava-szi rendes közgyűlésig II. osztályú szolgabíróvá helyettesítettett főispán ur által és szolgálat tételre a sepsi járásba osztott be.

Hargittai Béla, okleveles jegyző ideiglenes díj-nokul felvételén, szolgálat tételre a központba osztott be.

Iktatóra érkezett 2446 drb.

Tizenöt napos utazási igazolvány kiadott 472 drb.

A vármegyei pénztár megvizsgáltván, rendben volt.

A közrend- és esendhaborításért a csendőrség által bejelentett egyének részben elzárással, részben pénzbírsággal büntetettek.

Gyámügyek.

Séra Tamás, járvaszéki elnök előadta, hogy szeptember végén az árvák létszáma volt 11938 személy, októberben gyámság alá jött 111, összesen 12049

Ebből felszabadult 16 személy, október végén gyámság alatt maradt 12033. Szeptember végén gondnokság alatt volt 597, októberben gondnokság alá jött 12, összesen 609 személy.

Ebből felszabadult a gondnok megszűnése folytán 1 személy, október végén gondnokság alatt maradt 608 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztártól leadott forgalmi kimutatás a következőket tartalmazza: Közpénz áthozatal szept. hórlól 1474 ft 70 kr. Ehez bevétellett árvák javára az árvaszék beutalásai által 945 ft 36 kr. Adósoktól tőke visszafizetésekkel 2685 ft. Kamatokból 1049 ft 34 kr. Együtt 4680 ft 70 kr. Összesen bevétellett 6154 ft 40 kr.

Ebből kiadott együtt 2718 ft 12 kr, melyet a bevételből levonva, 3436 ft 28 kr. készpénz jött át november hóra.

Magán kötelezvényekben szeptember hórlól áthozott 290895 ft, októberben kikölesznöztetett 700 ft, összesen 291595 ft. Ebből kiadott tőke-törlesztések által 2685 ft, november hóra áthozott 288910 ft.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula pénzügyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató szerint, a kir. pénzügyigazgatósághoz iktatóra érkezett 1850, mult hórlól átjött 276, összesen 2126 darab, ebből elintéztetett 1789, hátralékban maradt 337 darab.

Az összes ágazatokban befolyt 150.783 ft, 3110 forinttal kevesebb a megelőző évi hason havinál.

Egyenes adókban a hátralék emelkedett 18640 forinttal s tesz 220.176 forintot. Üzletbe helyeztetett 9 és felülvizsgáltott 7 fogyasztási adó alá eső

Gräf J. és T_{sa}

ségnek ékszer, arany- és ezüst áruk nagy raktárát is. (Berndorf.) — **Uj megrendelések, aranyozások, ezüstözések, javítások, metszések azonnal és olcsón.** — **Jutányos árak. Solid áruk, jótállás mellett.**

ékszerészek, arany- és ezüstművesek Brassó, Klastrom-utca 3 sz. (Üzletvezető Gräf, ki több éven át ez állásban volt a **Resch** Adolf cégnél.) Ajánlják a n. é. közön-

szeszőfűde; üzemben van összesen 15 mezőgazdasági szeszőfűde.

Az 1898. évi egyenesadó kivétési munkálatok megindítása tárgyában a városi polgármesterek, községi előjárásoknak kiadott körrendelet egy példányát bemutatta és jelentette, hogy ezzel az 1898. évi egyenesadó kivétési munkálatok terv és időszerezintje beosztása fogantatva lett.

Engedélyezettett házáldozatosság 32, dohányzó, bélyeg-árulás egy-egy esetben.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfás Győző kir. főmérnök jelentése szerint a szemerja-hídvég-baróthi törvényhatósági közúton a Bölönpatakon árvíz által elsodort hid mellé egy vendéghidnak építési munkái, a közben elrendelt módosítás szerint, folyamatban vannak.

Ugyanazon útvonalon levő 8, 125 és 131. számú áteresztők újból építése tárgyában az árlejtés november hó 13-ára kitűzetett.

A kézdi-vásárhely-kászoni törvényhatósági közúton 3 darab műtárgy újból építési munkái Tömös Elek vállalkozó által teljesítettek.

A k.-vásárhely-torja-büds-bükszádi közúton az árvíz által az uttestben okozott rongálások helyreállítását tovább folytatták.

Ugyanazon útvonalon Bükszád felől egy kottós utkaparóház építése házikészítés mellett megkezdett s a falazások elvégeztek.

Az aldoboly-bükszádi közútból kiágazólag a Bükszád Bálványos vasúti hozzájáró utat összekötő ut építési munkái Bükszád község mint vállalkozó folytatta. Azonban, miután a községi közmunkaerő sem nem elégséges, sem szakmunkási gyakorlatossággal nem bír: az építkezésnek gyorsabb előhaladása gyakorlott munkások alkalmazását teszi szükségessé.

Málnás község között levő átkelési közútszakasz rendezéséről a támfalak és kövezések elkészítettek s az utpálya nagyrészen helyreállított.

A baróth-ágostonfalvi törvényhatósági közút, Olt-híd és ártéri hidak építési munkái kivételének biztosítása tárgyában az ajánlati versenytárgyalás október hó 30-án megtartott, mely alkalommal Kovács Sándor vállalkozóval, mint legkedvezőbb ajánlattevővel a szerződés feltételeken 26,295 frt 71 krral megkötött.

A törvényhatósági közúton a folyó évben vállalatilag kiszállított fedanyag bizottsági felülvizsgálata megkezdett és az átvett kavicsalmoknak beágyazása elrendeltetett.

A brassó-ojtozi állami közútra a folyó évben kiszállított fedanyag felülvizsgálatván, a beágyazás nagyrészen befejeztetett.

Ugyiszintén felülvizsgáltattak a brassó-ojtozi állami közút 52—53 km. szakaszán levő 35 számú hid felhagyásával kapcsolatos vízlevezető árok építési munkái, a 84—85 km. szakaszán levő 81 számú áteresztő és a 88—89 km. szakaszán levő 97 számú Ojtozpatakhid hidfőinek vasszerkezetéhez való átalakítási munkái és a felülvizsgálati jegyzőkönyvek jóváhagyása és a vállalkozók végjárandóságának kiutaltványozása végett a nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztettek.

Az állami közúti 112. számú Gyilkóshid főtartóinak vízmentesítő aszfalt lemezzel való befedése rendeltetett el.

A bitai állami elemi iskola épület munkái felülvizsgáltattak és a leszámolás folyamatban van, kerítésekről és melléképületekről pótművelet szerkesztették.

Mühlflusz Náthán kir. s. mérnök, mint besorozott egyéves önkéntes felülvizsgálat folytán katonai szolgálattétel alul felmentetvén, a hivatalnál további szolgálattételre jelentkezett.

A kir. államépítészeti hivatal közreműködésével nagyságos Ince Kálmán kir. műszaki tanácsos ur Seps-Szentgyörgy város részére épített bérpalotát, mely egyelőre szivargár ozáljaira van berendezve, felülvizsgálta.

Fogházügy, közbiztonság.

Solom Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírósi fogházakban 1897. október hó utolsó napján le volt tartóztatva 40 elítelt, 12 vizsgálati, összesen 58, ezekből 41 férfi, 17 nő.

Időközben megfordult 78 egyén.

Rabélemezésre kiadott 194 frt 36 kr.

Bűnvádi jelentés beérkezett 65.

Súlyosabb bűneset 4 merült fel.

Törvényszéki boncolás nem fordult elő.

Közegészségügy.

Dr. Antal Mihály vármegyei főorvos havi jelentésében előadta, hogy az általános közegészségi állapot nem volt kielégítő, a megelőző hóban fennforgott viszonyokhoz hasonlítva hanyatlás volt észlelhető, mivel a ragályos betegségek nagyobb számmal és nagyobb kiterjedésben fordultak elő.

A bejelentésre kötelezett fertőző betegségek közül összesen 37 községben 85 esetben, 9 községgel és 17 betegülési esettel több mint a megelőző hóban, ezek közül meggyógyult 25, meghalt 24, további gyógykezelés alatt maradt 26.

A hasi hagymáz előfordult 21 községben 36 esetben, 1 községgel és 7 beteggel több mint a megelőző hóban. Ezek közül meggyógyult 11, meghalt 2, további ápolás alatt maradt 23.

Vérhas előfordult 20 községben 83 esetben, 3 községgel és 4 beteggel kevesebb, mint a megelőző hóban. Ezek közül meggyógyult 23, meghalt 8, további gyógykezelés alatt maradt 52.

A számarhurut előfordult 8 községben 29 esetben, 2 községgel és 11 beteggel több mint a megelőző hóban. Ezek közül meggyógyult 6, meghalt 1, további gyógykezelés alatt maradt 22.

A himlő előfordult Baróthon 9 és Szitahodján 1 esetben; a vörheny Makán 1 esetben.

Másnemű heveny megbetegülési esetek is gyakrabban fordultak elő, melyek nagyrészen a légzőszervek lobos és hurutos bántalmái közé tartoztak.

A vármegyei „Ferencz József” kórházban gyógykezeltek 43 férfi, 31 nő, összesen 74 beteg; ezek közül meggyógyult 25 férfi, 11 nő, javult 1 férfi 4 nő, gyógyíthatatlanul elbocsátott 1 férfi; a hó végével további gyógykezelés alatt maradt 16 férfi, 16 nő, összesen 32 beteg.

Műtét végeztetett egy esetben. Ezen idő alatt felmerült 1133 ápolási nap.

A kézdi-vásárhelyi „Rudolf” kórházban ápolattott 70 férfi, 20 nő, összesen 90 beteg; ezek közül gyógyult 33 férfi, 8 nő, javult 3 férfi, 6 nő, meghalt 1 férfi; a hó végével további gyógykezelés alatt maradt 32 férfi, 8 nő, összesen 40 beteg.

Ezen idő alatt felmerült 1234 ápolási nap.

A vármegye területén gyógykezelés alá került összesen 912 beteg; 45-tel több, mint a megelőző hóban; ezek közül 7 éven alóli volt 340. 7 éven felüli 572.

Ebmarási eset, veszett eb által N.-Bacson, Baróth és N.-Ajta községekben 6 fordult elő, a megmaradt egyének a veszettség elleni védőtűs céljából a budapesti „Pasteur” intézetbe szállítottak. Ugyanezen veszett ebek által 1 drb ló, több sertés és kutya maradt meg, melyek közül az előbbiek őrízlet alá tétek, a kutya pedig kiirtattak.

Nyilvánított elmebeteg volt a sepsijárásban 14, K.-Vásárhely városban szintén 14.

Az állategészségügyi viszonyok sem voltak kedvezők, sőt a megelőző hóban fennforgott viszonyokhoz hasonlítva hanyatlás mutatkozott. Sertésvész miatt elhullott Komollón 19, Seps-Szentiványban 2, Kovosznán 90, Mikó-Ujjfaluban 2, Teleken 30, Zagonban 65, K.-Vásárhelyen 14, Zalánpatokon 4, Lúgeten 14, Szacsván 49, Egerpatokon 8, Kis-Borosnyón 39, Léczfalván 31, Feldobolyban 4, Bitán 31, Albisban 15, Rétyen 14, Barátoson 3, Papolce és S.-Magyaros községekben 6—6, Seps-Szentgyörgy városban és Ilyefalva községben 2—2, Előpatokon 1, Száraz-Ajtán 3, Bodos és Miklósvár községekben 4—4 és Uzonban 14. Összesen 28 községben 476 drb sertés, 12 községgel és 191 elhullási esettel több, mint a megelőző hóban.

Sertésorbáncz előfordult Szentkatolnán 31, bivalyész Dálnokban 5 esetben; ragadós száj- és körömfájás előfordult Berecz községben 280 esetben, Baróthon 2 eb veszettség miatt kiirtott.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Nehány napi példátlanul hideg után, idők hirtelen megenyhült. A hőmérő felzökönt a fagypontra fel s kedden már lassacskán esni kezdett. Úgy látszik, hogy a tél még sem áll be novemberben.

— **Utolsó fillérestély.** A kézdivásárhelyi jótekon nőgyógyászati mult szombaton tartotta meg ezen évben utolsó fillérestélyét. A műsor ezuttal is

igen válogatott volt s a rendkívül tevékeny háziasz-szonyok a legjobb erőket vonták be a programmba, melyben ezuttal a szépnem dominált, mennyiben a számok legnagyobb részét hölgyek szolgáltatták. Szini Pirokka k. a. szavalt s úgy bájos megjelenésével, mint kedves, vonzó előadásával sok tapsot aratott. Varga Irén k. a. egy monológot adott elő igazán művészi tökélyvel. Sokkal többet nyújtott, mint a mennyit egy műkedvelőtől várni szoktunk. A műsor első és utolsó számát Bartha Zsuzsika kisasszony mindig egyformán szép és korrekt zongora játéka képezte s a közönség ezuttal is szívesen tüntetett kedvence mellett. Makay Dániel ur, a mi szép hangja s fájdalomtólünk nem sokára eltávozó ev. ref. énekezőnk részeseit minket két dalával igazi műveltségben. Ő vele együtt meg kell dicserünk Zayzon Lázár ügyvéd urat is, ki a dalokat betanította s harmóniumon kísérte. És ezzel az igazán élvezetes programról elmondottuk igen röviden véleményünket s még csak azt kell megemlítenünk, hogy kedélyes táncszívalom is volt. A házi asszonyok tisztelt Zayzon Lázárné és öz. Szabó Dénesné urhölgyek teljesítették a legnagyobb odaadással. Az estély anyagi eredményéről lapunk jövő számában fogunk megemlékezni.

— **Iskola építési ügyünk végre-valahára** ely stádiumba jutott, hogy máraz építkezés nem sokára kezdődhet. A tanács ugyanis a mult üléseben a képviselő testülettől nyert meghatalmazás alapján elhatározta, hogy az építkezéshez szükséges mindazon dolgokat, mik az előre haladott idő miatt megtehető, ugymint az anyagok beszerzését s a földmunkálatokat haladéktalanul megkezdje. Az építés házilag lévén kezelendő, elhatározta, hogy a jelentkezett felügyelő pallérrel szerződést köt, ki a városi gazdasági tanácsnok urral mindent elkészít, hogy jövő tavaszra az építkezés megkezdhető legyen. Igazán örvendünk, hogy iskola építési ügyünk — évek során át tartott vajúdás után végre idáig jutott.

— **Nyilatkozat.** Értésünkre esett, hogy lapunk mult számában megjelent Jámor Están-féle levél némely kifejezését többen a kézdivásárhelyi jótekon nőgyógyászati fillérestélyen szerepelt hölgyekre vonatkoztatták. Az igazság kedvéért ki kell egész határozottsággal nyilatkoztatnunk, hogy ez igen téves felfogás. Legelső bizonyítéka ennek az, hogy egy kérdéses, mint a megelőző számban megjelent levelek, melyek a kárbahágoi fillérestélyekről beszélnek tréfás dolgokat, már ezelőtt 14 nappal meg voltak írva és a szerkesztő asztalában várták a közlést. De ettől eltekintve, egyszer mindenkorra ki kell jelentenünk, hogy Jámor Están levelei egyáltalában nem kézdivásárhelyi dolgokra vonatkoznak, hanem a jámbor falusiak törekvéseit s nevezetesen az agyafúrt székelő sajtóságot észjárását reprodukálják s ha olykor-olykor némi hasonlatosság van ezen levelekben leírt dolgok és a mi társadalmi eseményeink között, ez csak a véletlen dolga. Aztán mi magán személyekkel nem is foglalkozunk s köztisztviselőben álló hölgyeket a guny ezéltáblájával kitenni — nem szokásunk. Mélyen sajnáljuk tehát ha véletlenül kellemetlenséget okozánk olyan hölgyeknek, kik csak tisztelőre és becsülésre érdemesek.

— **Postai levélszekrények.** Olvasó közönségünk tudomására hozzuk, hogy a postahivatali levélszekrényen kívül, még Dávid Gyulánál, a nagy Takarékpénztárnál és János Józsefnél vannak a közönség kényelmére való tekintettel levélszekrények elhelyezve.

Nyiltér.)*

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a RETHY-féle

pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld **RETHY BÉLA** gyógyszerész Békés-Csabán. Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

*E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk

HIRDETÉSEK.

Bolt helyiség.

Özvegy Szőcs Józsefné tulajdonát képező kényelmes, tágas üzlethelyiség (most Kovács Károly ur birja) esetleg raktár, lakhelyiséggel és áruasztalokkal együtt 1898. évi Szent-György naptól haszonbérbe kiadandó.

Értekezhetni: **Török Bálinttal.** 182 1—4

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak Kovács Ferencné Butyka Zsuzsa és társai végrehajtást szorultak elleni 26 frt 24 kr. kötelezettség és járuléka iránti végrehajtási ügyében a közdi-vásárhelyi kir. törvényszék a kovásznai kir. járásbíró területén levő kovásznai község határában fekvő a Kovászna 2469 sz. j. k. b. n. A + 870/1 hrsz. a foglalt ingatlanra az árverést 400 frt-zezzel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. decz. hó 17-ik napjának délelőtti 9 órákor alulirott tkvi hatóság irodájába megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtnak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. évi 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-

nek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság. Kovászna, 1897. szeptember 18-án.

Csiba Béla,
kir. aljbíró.

(193). 1-1

Sz. 9920-97.

Pályázati hirdetmény.

Futásfalva község székhelyével Futásfalva, Ika-falva és Feltorja községekből alakult körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak az 1883. évi I. t. cz. 6. §. alapján minősítésük és alkalmazásukra vonatkozólag kérvényüket hozzám folyó évi decz. hó 10-éig, mint záros határidőig annál inkább adják be, mert később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

A körjegyző javadalmá:

- 1) 400 frt fizetés;
- 2) 20 frt iroda átalány;
- 3) 35 frt fuvardíj;
- 4) 45 frt fűtés és világítás.

K. Várhelyt, 1897. évi nov. hó 10-én.

Cseh Gyula s. k.,
főszolgabíró.

Sz. 316-1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közdi-vásárhelyi kir. járásbíró az 1897. évi 3171. számú végzése következtében Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd által képviselt Háromszéki Erzsébet árva leányház javára Alesernátoni Domokos Tamas ellen 1000 frt s jár. erejéig 1897. évi Aprilis hó 24-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján foglalt és 6176 frtra becsült tehén, borjú, fejős bivaly, ökrök, szarvaskér, tulok, ökék, aratógép, vasboronák, cséplőgép gőzkazán, apróbb szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a közdi-vásárhelyi

kir. bíróság 3171. 1897. számú végzése folytán 7000. frt tőkét követelés, ennek 1895. évi Augusztus hó 30 napjától járó 7% kamatai és eddig összesen 131 frt 17 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alesernátonban a hely színén leendő eszközölésére 1887. évi december hó 4-ik napjának délelőtti 9 óra határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak.

Kelt Kézdivásárhelyt, 1897. évi november hó 16 napján.

Kakucsai Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kézdivásárhelyt a Nemzeti szálló 1 szám alatt szeptember hó 5-től kezdve

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden vasárnap reggeltől estig Kézdi-Vásárhelyen. Sürgős esetekben más napokon Kovásznán.

Dr. Morvay István

125 21-1* egyetem- és orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

HAVIRÉSZLET 3 frt.
csak

HAVIRÉSZLET 3 frt.
csak

RÉVAI TESTVÉREK

* IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG *

Könyvkereskedése által (Budapest, Váci-utca 1. sz.)

valamint minden könyvkereskedésben kapható

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI

A sajtó némely nyilatkozata Jókai Mór összes művei nemzeti kiadásáról.

JÓKAI MÓR.

Az ő nevétől kezdjük a lap szíveit, mi is, szíveink szerint szólva olvasóinknak róla, ki ez ötven év alatt annyiszor szól az ő szíveiről. Mert nincs művelt ember, aig van istentudó ember az országban, ki Jókainak ne lenne sokszorosan aida az esztétikai, erkölcsi gyönyörűségeit, melyeket műveiből élvezet, a tanulságokért a melyekkel azokból gyarapodott, a ragyogó leírásokért, melyekkel képszoletet onnan megtelt, a felkésdésért, mely felvilágosította, a melyhangulatokért, melyek resz átötlöttek a könyveket, melyeket az ő művészi eszközei a lelkéből fakasztottak, az egészséges kacagást, mely tisztá humorával megengyázták. Ötven év óta buzog a forrás kiapadhatatlan bőséggel annak az isten áldásnak, melyet az antik műveltség külon kultúsi írt elő templomokban: ez a költészet.

De mit köszön Jókainak fél-száz éves költői munkásságát a magyar nemzet. A magyar szépirodája az ő felépítésével kezdődik, előtte nincs. Látunk egyteljes retorikai nyelvet, mely felvezet az elbeszélő, megberbi a drámai formát, de a hajlékonyságot, színt, zenét, szókincset a művészet a művészi fejlődést, a jellemzetességet, eleven életet, Jókaitól kapta. Csodálatos isten adománya ez a lángesznek, mely

életben nagy műveket és életével korszakot alkot. Jókai nélkül sem a mai irodalom, sem annak szerencsés tovább fejlődése sem. Községünk, annak lelkonyasága, színvonalá nem képzelhető. Az ő termékeny és termékenységre szellemi eszűlt a magyar elbeszélő, a placot, szókaita magyar könyvtár az olvasók szíveire: az által, hogy népszerűvé tette az irodalmat is. Az ő nyomán jött, tőle tanult a többi mind a ki ma inni tud és olvastatik Jókai a tény, mely körül felfelé, emelkedés, kultúrja támadt a szépirodalomnak ugyiszoa magától. Atyamesterünk, mintaképünk volt Jókai Mór mindannyiunknak az iras művészetében. Tekintetek el a

magyar szépirodai termékek közt attól a kettőtől, a mit ő a fél-száz esztendő alatt megírt: válasszatok el és bírálati tanulmányokra a modern magyar szépirodalomról: mi marad? azok, a kik előtte utatörtek, nem vágyunk hálatlanok lenniük, kik előtte tekintélyek, mesterek voltak, ma kimondtuk, hogy az ő művészetük idegen műtálat követett s Jókai adta a magyar szépirodája fejlődésel is központi irányt, szárnyakat ka pott olna. Jókai a nemzeti gesztusot mozgaltva ehhez vezette a mai irodalmat. Budapesti Hírlap" 1893. nov. 4.

100 kötetben
diszkötésben 250 forint

2000 lven, erős papíron, nyolczadrét alakban diszkötésben. Kötetenként átlag 20 lvel. Félévenként 10 kötet jelenik meg és küldetik meg egyszerre.

Gyűjtőknek

husz rendelés után egy diszkötésű 250 frt értékű tiszteletpéldányt, egyes rendelések után készpénzpéldányt küldünk. — Gyűjtőknek ingyen adnak.

JÓKAI MÓR összes műveinek nemzeti kiadása

mindenki által beszerezhető

3 frnyai havi részletfizetés mellett

A megjelölt 4 sorozat illetve 40 kötet aránya összesen 1400 nyomtatott lven.

1. Erdély arany kora.	24. Új földesur.	47/48. Ényém, tied. óvó." I/II.
2/3. Törökvilág Magyarországon I/II.	25. Milyenek a nők.	49. "Viradóra."
4/5. Egy magyar nábob I-II.	26/27. Egy az isten III.	50. "Föld felett és víz alatt." — A véres konyér.
6. Kárpáthy Zoltán.	18. Mire megvénülünk.	51. kötet: Rab Ráby.
7. A jancisárok végnapjai. — Fehér rózsza.	1930. A köszívű ember fiai I/II.	52/53. kötet: A jövő század regénye.
8. Hétköznapiok.	31. Az elátkozott család.	54/55. k.: Az élet komédiái.
6. A régi jó táblabírók.	32/33. Nővtelen vér III.	56. k.: A Damokoszok.
10. Csataképek a magyar szabadságharcból.	24. Pelfordult világ Észak honából. A debreczeni lunatikus.	57. k.: Szép Mikhal.
11/13. Dekameron I/II.	35. Szélesend alatt. Az elstől ellesve.	58. k.: Targalyak.
14. Árnyképek.	36. A magyar előidőkből. Egy asszony ny hajszál.	59. k.: Egész az északi polnsig. A ki a szívet a homlokán hordja.
15. Szegény gazdagok.	37. Novellák.	60. k.: Bálványos vár.
16. Népvilág.	38/40. Színművek.	61. Megtörténetek (novell.)
17. Politikai divatok.	31. "A szerelem bolondjai."	62/63. A kik két-szer hallnak meg (regény.)
18. Szomorú napok.	42. "Fekete gyémántok."	64. k.: Görög tűz (novell.)
19. Véres könyv.	43/44. "És mégis mozog a föld." I/II.	65. Egy hírhedett kalandor a tizenhetedik századból (regény.)
20. Délvirágok. — Oceánia.	45/46. "Az arany ember." I/II.	
21. Hangok a vihar után.		
22. Vadon virágai.		
23. Erdélyi képek.		

Havi három forintos részletfizetéssel bocsátja ki a cég Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadását. A nemzeti kiadásnak ára kétszázötven forint, a mely törleszthető tetszés szerint, de legalább három frnyai eszékly havi részletfizetéssel. A nemzeti kiadás kötelezőnyomtatott, valóban művészi szíleg készült kötetben jőnek az előfizetők kezébe. Mi magunk részéről legmegelőbb ajánljuk olvasóinknak ezt a vállalatot.

"Pesti Napló" 1894. márcz. 1.

A kiadók — Révai Testvérek — legelőszörrendőbb dolgot azonban akkor eszelkedtek, mikor mindenkinek hozzáférhetővé akarván tenni, részletfizetési módokatalkal tényszerű a magyar könyvtár az örökösű nagy vállalatát. Sokkal nagyobb s gazdagabb irodalommint a miénk, büszke lehetne ily gyűjteményre, mely külső kiállításánál fogva is haladást jelent a magyar könyvkiadás történetében.

"Egyetemes" 1895. jan.

RÉVAI TESTVÉREK irod. intézet részvénvtársaság könyv kereskedésétől BUDAPESTEN, IV. Váci-utca 1. ezennel meg rendelem.

Fizetendő Budapesten

JÓKAI MÓR összes műveinek

NEMZETI KIADÁSÁT

100 kötetben, 2000 lven, 100 vázson diszkötésben 250 frtért

1. Utánvétél felévenként 10-10 kötet 25 frnyai utánvétél	A nem ki-
2. Havi részletfizetésre még pedig: a) Havi 3 frtos részletfizetés mellett, egyelőre az I. sorozat szállítását kérve. b) Havi 4 frtos részletfizetés mellett, egyelőre az I/II. sorozatot kérve. c) Havi 5 frtos részletfizetés mellett, egyelőre az I-III. sorozatot kérve. d) Havi 6 frtos részletfizetés mellett, egyelőre az I-VII. sorozatot kérve.	vánt módozatokat át-huzandók

A további sorozatok 10-10 részletfizetése után. A részletfizetések be nem tartása esetén szíveskedjék a cég az esedékes összeget postai megbízás után a postaköltség hozzászámítása mellett behajtani. A postai megbízás be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes mű vételára esedékesé válik.

Aláírás és pontos cím: